

K 6/2017 vp

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2016

Helsinki 2017

ISSN 0437-2328

Eduskunnalle

Eduskunnan kirjastosta annetun lain (717/2000) 3§:n mukaisesti Eduskunnan kirjaston hallitus antaa kunnioittavasti eduskunnalle oheisen kertomuksen Eduskunnan kirjaston hoidosta ja toiminnasta vuonna 2016. Kertomuksen on laatinut Eduskunnan kirjaston johtaja Erika Bergström.

Helsingissä maaliskuun 8 päivänä 2017

Eduskunnan kirjaston hallituksen puolesta:

Pauli Kiuru

Eduskunnan kirjaston hallituksen
puheenjohtaja

Erika Bergström
Eduskunnan kirjaston johtaja, ma.

Sisältö

1	Kirjaston hallitus	6
2	Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan	8
3	Palvelut	10
4	Kokoelmatyö	16
5	Eduskunnan arkisto	18
6	Kirjaston muu asiakastoiminta	23
7	Toiminta Eduskunnan kirjaston asiantuntijuusalueilla	26
8	Kansainvälinen toiminta	28
9	Henkilöstö	30
	Liite 1. Luottamustoimet ja työryhmäjäsenyydet 2016	
	Liite 2. Kunniamerkit ja muut tunnustukset kirjaston henkilökunnalle 2016	
	Liite 3. Julkaisut 2016	

1 Kirjaston hallitus

Kirjaston hallitus vuonna 2016

Kirjaston hallituksen kokoonpano 1.1.2016–22.11.2016

Jäsenet

Kiuru, Pauli, FM, MBA, kansanedustaja, hallituksen puheenjohtaja

Honkonen, Petri, FM, aineenopettaja, kansanedustaja, hallituksen varapuheenjohtaja

Kantola, Ilkka, TT, kansanedustaja

Maijala, Eeva-Maria, VT, agrologi, kansanedustaja

Savio, Sami, DI, ekonomi, kansanedustaja

Krekola, Joni, VTT, tutkija

Asiantuntijajäsenet

Aaltonen, Leena, FM, kulttuuriasiainneuvos

Letto-Vanamo, Pia, OTT, professori

Ruostetsaari, Ilkka, YTT, professori

Varajäsenet

Multala, Sari, KTM, kansanedustaja

Viljanen, Eerikki, yrittäjä, kansanedustaja

Harakka, Timo, toimittaja, kansanedustaja

Pylväs, Juha, agronomi, yrittäjä, kansanedustaja

Lehto, Rami, mekaanikko, kansanedustaja

Kajava, Eija, FM, informaatikko

Asiantuntijavarajäsenet

Palmén, Leena, OTK, tietoasiantuntija

Ervasti, Kaijus, OTT, tutkija

Grönlund, Kimmo, PD, professori

Kirjaston hallituksen kokoonpano 23.11.2016–31.12.2016

Jäsenet

Kiuru, Pauli, FM, MBA, kansanedustaja, hallituksen puheenjohtaja
Honkonen, Petri, FM, aineenopettaja, kansanedustaja, hallituksen varapuheenjohtaja
Kantola, Ilkka, TT, kansanedustaja
Maijala, Eeva-Maria, VT, agrologi, kansanedustaja
Savio, Sami, DI, ekonomi, kansanedustaja
Kajava, Eija, FM, informaatikko

Asiantuntijajäsenet

Aaltonen, Leena, FM, kulttuuriasiainneuvos
Letto-Vanamo, Pia, OTT, professori
Ruostetsaari, Ilkka, YTT, professori

Varajäsenet

Multala, Sari, KTM, kansanedustaja
Viljanen, Eerikki, yrittäjä, kansanedustaja
Harakka, Timo, toimittaja, kansanedustaja
Pylväs, Juha, agronomi, yrittäjä, kansanedustaja
Lehto, Rami, mekaanikko, kansanedustaja
Rajala, Heikki, merkonomi, verkkopalveluneuvoja

Asiantuntijavarajäsenet

Palmén, Leena, OTK, tietoasiantuntija
Ervasti, Kaijus, OTT, tutkija
Grönlund, Kimmo, PD, professori

Kirjaston hallitus kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa: 3.2., 2.3., 20.4., 11.5., 14.9., 16.10 ja 14.12.2016.

2 Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan

Luotettava tieto nousi julkiseen keskusteluun vuonna 2016. Kirjaston hallitus otti asiaan kantaa avoimella kirjeellä tiedotusvälineille painottaen suomalaisten kirjastojen roolia luotettavan tiedon välittäjinä. Ammattitaitoinen henkilökunta, laadukkaat palvelut ja monipuoliset kokoelmat takaavat, että suomalaisista kirjastoista on saatavissa luotettavin mahdollinen tieto. Näin myös Eduskunnan kirjastosta. Avoimen ja luotettavan tiedon saavutettavuuden edistäminen on yksi painopistealue kirjaston palvelustrategiassa vuosille 2017–2020.

Strategiassa korostuvat lisäksi eduskuntatyön tukeminen ja yhteistyön lisääminen eri toimijoiden kanssa. Eduskunnan kanslian strategia vuosille 2016–2019 oli perustana kirjaston strategiatyölle. Työstimme palvelustrategiaa vuoden aikana henkilökuntaa osallistaen ja eri sidosryhmiä haastatellen. Kirjaston hallitus hyväksyi strategian 14.12.2016.

Kirjaston asiakkaiden tiedontarpeet ja työskentelytavat ovat muutoksessa. Paikalle tulevien asiakkaiden määrä vähenee, koska aineistoja voi etsiä ja tutkia verkkopalvelujen kautta. Painotus näkyy myös toiminnassamme. Viime vuosina olemme erityisesti kehittäneet verkkopalvelujamme, laajentaneet sisältötuotantoa ja hankkineet asiakkaiden käyttöön lisää sähköisiä aineistoja.

Lainaluvut ovat kolme viimeistä vuotta olleet vakaat, joskin luvut ovat selvästi alemmalla tasolla kuin kymmenen vuotta sitten. Tästä huolimatta kirjastotietokantamme käyttö on nousussa – tietokannassa on enemmän kävijöitä ja siihen tehdään aikaisempaa enemmän hakuja. Voidaan myös todeta, että kirjaston aktiivisten asiakkaiden määrä on pysynyt lähes samalla tasolla ajanjaksolla 2009–2016, kävijä- ja lainalukujen muutoksista huolimatta.

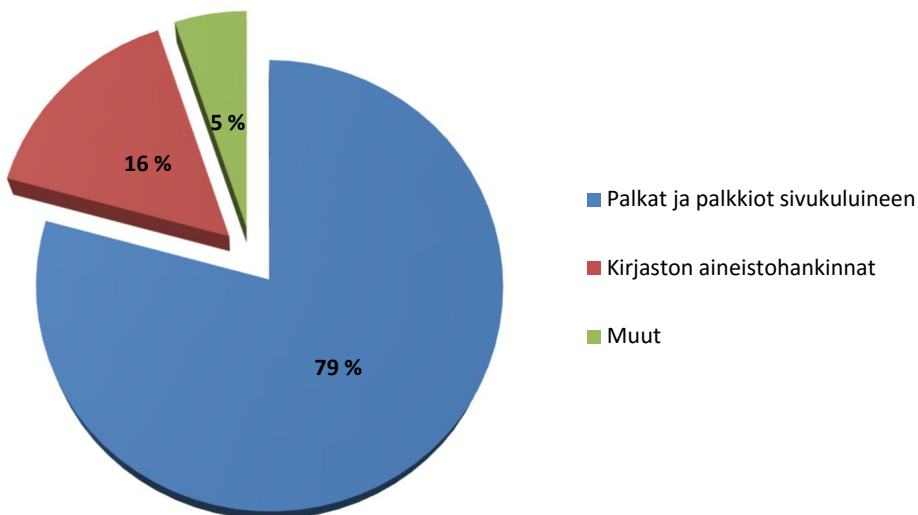
Uusiin palveluihin ja ajankohtaiseen tietoon panostamisen rinnalla muistitiedon arvo on osoittautunut merkittäväksi. Veteraanikansanedustajien muistitietoarkistoon valmistui kesäkuussa kokoelman 400. haastattelu. Entisiä kansanedustajia on haastateltu vuodesta 1988 lähtien ja haastattelukokoelma on kansainvälisessä vertailussa ainutlaatuinen. Euroopan parlamenteissa ei ole yhtä kattavia, pitkäikäisiä ja huolellisesti ylläpidettyjä entisten kansanedustajien muistitietoarkistoja.

Kirjaston näyttelytoiminta sai ansaittua huomiota TV:n uutislähetyksissä, kun keväällä esillä oli vaikuttava Viimeiseen mieheen – Till siste man -valokuvanäyttely. Eduskunnan puhemiehen avaamaan näyttelyyn oli koottu valokuvia ja muistoja elossa olevilta sotien veteraaneilta. Kirjaston hallituksen puheenjohtaja isännöi Kaunialan sairaalan sotaveteraaniryhmän vierailua näyttelyyn.

Kirjaston perustehtävä ja tärkein tavoite on tarjota eduskunnan tarvitsemat kirjastopalvelut, huolehtia eduskunnan arkistotehtävistä ja toimia kaikille avoimena parlamenttikirjastona. Tulevana toimikautena keskitymme erityisesti koulutuksen kehittämiseen, FINNA-käyttöliittymän ja Avoin datan käyttöönottoon sekä suunnittelemme yhteistyötä tulevan Keskustakirjaston kanssa.

Kirjasto osallistuu Suomi 100 -juhlavuoden tapahtumien järjestämiseen yhdessä eduskunnan muiden yksiköiden kanssa. Katsomme innokkaina eteenpäin kohti tulevaa toimikautta ja Suomen itsenäisyyden juhlavuotta!

Tilinpäätös 2016

Palkat ja palkkiot sivukuluineen	2 448 059
Kirjaston aineistohankinnat	482 707
Muut	159 591
Tilinpäätös 2016	3 090 357

3 Palvelut

Puhemies Maria Lohela kävi vuoden alussa tutustumassa kirjaston ja arkiston palveluihin ja henkilökuntaan.

Kirjaston keskeisimmät tehtävät ovat aineistopalvelut, asiakaspalvelu, tietopalvelu, arkisto ja verkkopalvelut.

Kertomusvuonna paneuduttiin kirjaston kokoelmien saavutettavuuden parantamiseen ja ajankoh-
taisten aineistojen näkyvyyteen kirjastossa, kirjaston verkkosivuilla ja Twitterissä.

Vuoden aikana valmisteltiin kirjaston asiakaspalvelustrategia vuosille 2017–2020 kanslian uuden strategian ohjaamana. Strategiaa työstettiin kirjaston henkilökunnan kanssa sekä ulkoisia sidos-
ryhmiä haastatellen.

Siihen kirjattua vuonna 2017 toteutettavaa asiakaspalveluprosessien uudistusta suunniteltiin pal-
velujohtajan johdolla. Tavoitteena on tasalaatuinen asiakaspalvelu, selkeämpi työnjako ja henki-
löresurssien tehokkaampi käyttö.

3.1 Lainaus, neuvonta ja kaukopalvelu

Lainojen ja lainojen uusintojen määrä oli yhteensä 69 105. Lainausmäärät ovat muutaman viimei-
sen vuoden perusteella asettumassa noin 70 000 lainauksen vuositasolle.

Kirjaston kävijämäärä oli 31 535, mikä on noin 8 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Paikalle tu-
levien asiakkaiden määrä on ollut laskussa useamman vuoden. Syynä tähän on muun muassa, että
kirjaston asiakkaat käyttävät aineistoja ja kirjaston palveluja yhä enemmän verkossa. Tilastojen
mukaan samanlaista fyysisten asiakaskäyntien laskua on havaittavissa myös muissa tieteellisissä
kirjastoissa ja erityisesti erikoiskirjastoissa.

Uusia asiakkaita rekisteröitiin 643. Kirjaston aktiivisten asiakkaiden määrä on pysynyt lähes samalla tasolla ajanjaksolla 2009—2016. Aktiivisella lainaajalla tarkoitetaan asiakasta, jolla on kertomusvuoden aikana kirjastojärjestelmän tapahtumia eli lainoja, uusintoja tai varauksia.

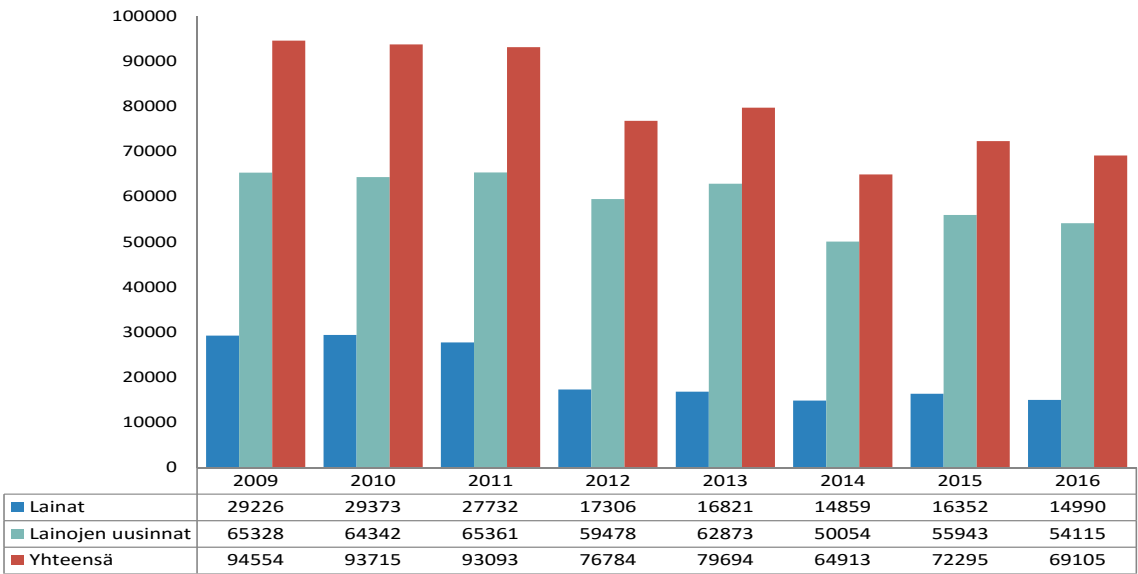
Kaukopalvelun toimeksiantoja oli 2038, mikä on jonkin verran edellisvuotta vähemmän. Toimeksiannoista 951 oli toimituksia omista kokoelmista muille kirjastoille ja 1087 tilauksia muista kirjastoista. Lainoja uusittiin 2 588 kertaa.

Lainaus	69 105
Lainaus palvelutiskiltä	14 990
- kotilainoja	12 137
- lukusalilainoja	815
- kaukolainoja	2 038
Elektronisia aineistoja välitettiin	9 156
Lainojen uusintoja	54 115
- uusintoja palvelutiskiltä	11 435
Tiedonhakuja	3 173
Tiedonhaun koulutusta, osallistujat	1 110
Tiedonhaun koulutusta, tunnit	80 tuntia
Kirjaston yleisesittelyt, osallistujia	393
Aukiolotunteja viikossa	47,5
Aukiolopäiviä vuodessa	273

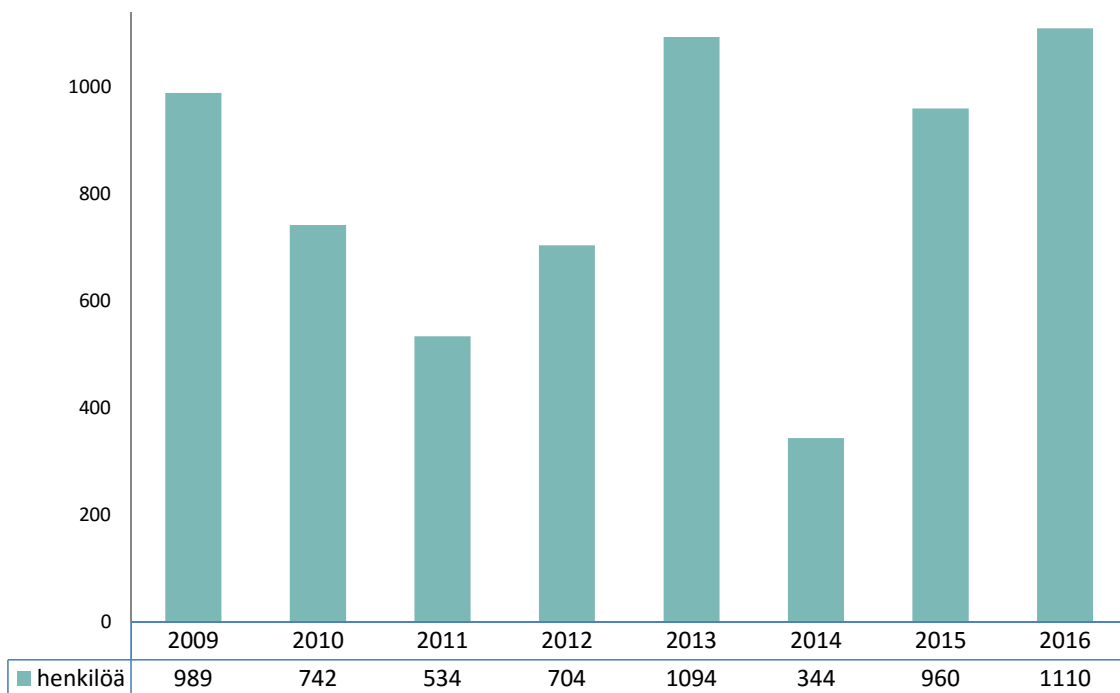
Kaukolainapyynnöistä suurin osa tulee eduskunta-asiakkailta. Kaikista kaukolainoista niiden osuus kertomusvuonna oli 81 %, edellisenä vuonna 66 %.

Kaukopalvelun merkitys eduskuntatyöhön liittyvän tiedontarpeen täydentäjänä on tärkeä.

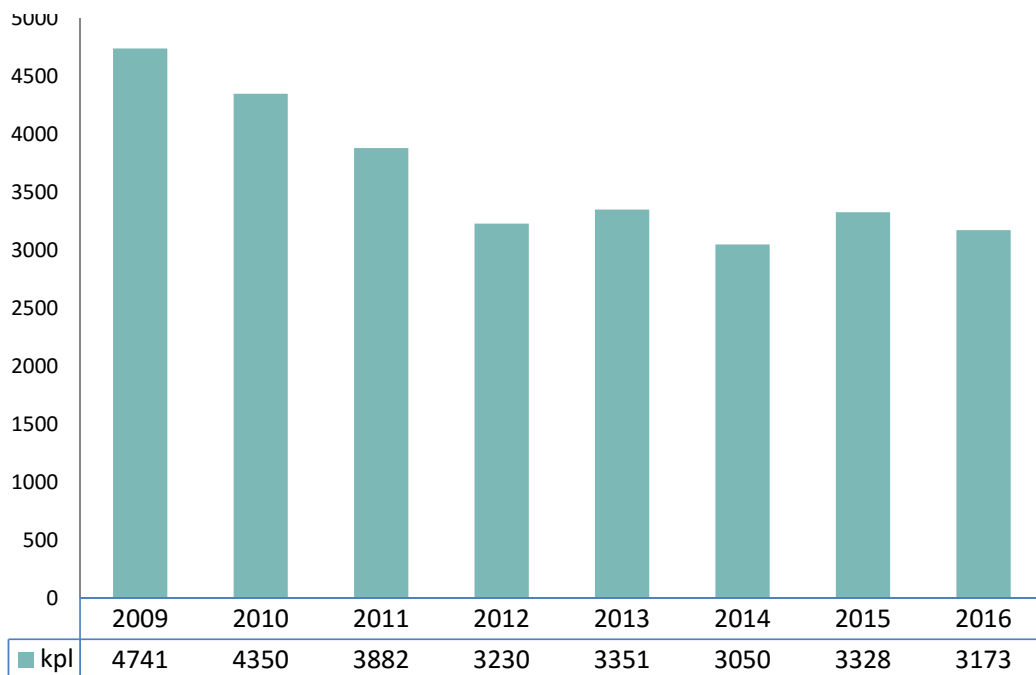
Lainat ja lainojen uusinnat 2009—2016

Kirjaston koulutuksiin osallistuneiden määrä 2009–2016

Tietopalvelun toimeksiannot 2009–2016

3.2 Tiedonhallinnan koulutus ja tietopalvelu

Kirjaston tiedonhallinnan koulutuksiin osallistui kertomusvuonna 1 110 henkilöä, mikä on 13 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kaikille avoimet tiedonhallinnan koulutukset järjestettiin eduskunnan Kansalaisinfossa. Koulutusjaksoja oli kaksi, keväällä järjestettiin kymmenen ja syksyllä seitsemän koulutustilaisuutta. Koulutusaiheista Finlex ja kotimaiset säädöslähteet sekä EU-asiat keräsivät eniten kuulijoita. Uusia koulutusaiheita olivat Pohjoismaiden neuvostoon ja kirjaston yhteiskunnallisiin kokoelmiin liittyvät koulutukset.

Räätälöityä koulutusta annettiin muun muassa eduskuntaryhmille ja ministeriöille. Nämä koulutukset olivat pääasiassa valtiopäiväasioiden ja -asiakirjojen hakukoulutusta. Eduskunnan verkkosivujen uusi hakutoiminto ei ole vielä kaikille tuttu.

Muille kirjastoille suunnattu koko päivän koulutus Eduskunnan kirjaston aihealueista järjestettiin edellisvuoden tapaan. Siihen osallistui yli 40 henkilöä. Verkkotiedon johtava tietoasiantuntija on lisäksi luennoinut eri verkostotilaisuuksissa mm. kirjastojen tulevaisuudesta, sananvapaudesta ja verkkovalvonnasta.

Koulutusta kirjastoille 14.11.2016 Pikkuparlamentin auditoriossa.

Tietopalvelun toimeksiantojen määrä oli 3 173. Kokonaismäärä on hieman pienempi kuin vuonna 2015 (3 328), mutta yhä suurempi osa toimeksiannoista on laajoja ja haastavia tiedonhakuja. Kertomusvuonna 13 % tiedonhauista oli kestoaltaan yli kolme tuntia, kun vielä vuosikymmenen vaihteessa vastaava luku oli noin viisi prosenttia.

Vuonna 2014 alkanut tietotukiyhteistyö Valtiontalouden tarkastusviraston kanssa on vakiintumassa. Tarkastusten taustatietoja varten kirjastossa tehtiin laajoja aineistohakuja eri aiheista. Tietotukiyhteistyötä jatkettiin myös ministeriöiden tietopalvelusta vastaavan valtioneuvoston hallintoyksikön kanssa. Tämän kaltainen tietotukityö kasvattaa jatkuvasti merkitystään osana kirjaston tietopalvelutyötä. Kirjaston palveluihin sisältyy myös henkilökohtainen tiedonhaun opastus.

Tietopaketit

Sisällöntuotanto on tärkeä osa tietoasiantuntijan työtä. Kirjaston tehtävän kannalta keskeisiä lakihankkeiden tietopaketteja julkaistiin kertomusvuonna neljätoista. Näiden lisäksi julkaistiin useita historiallisia ja yhteiskunnallisia tietopaketteja, joiden tehtävä on tuoda esille eduskunnan rooli ja tiettyyn asiaan liittyvä aineisto yhteiskunnan tärkeissä käännekohtissa. Näin esimerkiksi Naisten äänioikeus 110 vuotta -tietopaketissa ja Brexit-tietopaketissa.

Hakukoneanalyysien (esim. Google) perusteella kirjaston tuottamat tietopaketit löydetään hyvin. Esimerkiksi alkoholilain tai hankintalain uudistusta käsittelevät tietopaketit saavat hakukoneiden hakutuloksissa paljon käyttäjien klikkauksia.

Tietopaketit - lakihankkeet	Tietopaketit - muut
 Lapsen huolto ja tapaamisoikeus	 Historiallisia dokumentteja
 Nimilainsäädännön uudistaminen	 Brexit-tietopaketti
 Nollaenergia-rakentaminen	 Naisten äänioikeus 110 vuotta -tietopaketti
 Postilain kokonaisuudistus	 Eduskunta tekee päätöksen peruskoulusta -tietopaketti
 Pelastustoimen uudistus	 Eduskunnan toiminta sota-aikana -tietopaketti
Lisää lakihankkeiden tietopaketteja	Lisää tietopaketteja

3.3 Verkkopalvelut

Eduskunnan kirjaston verkkosivuston sisältötuotantoa tehostettiin uudistamalla päivitysprosessi. Viestintäsuunnitelma päivitettiin ja sisällöntuotannon fokusta ja työnjakoa selkeytettiin.

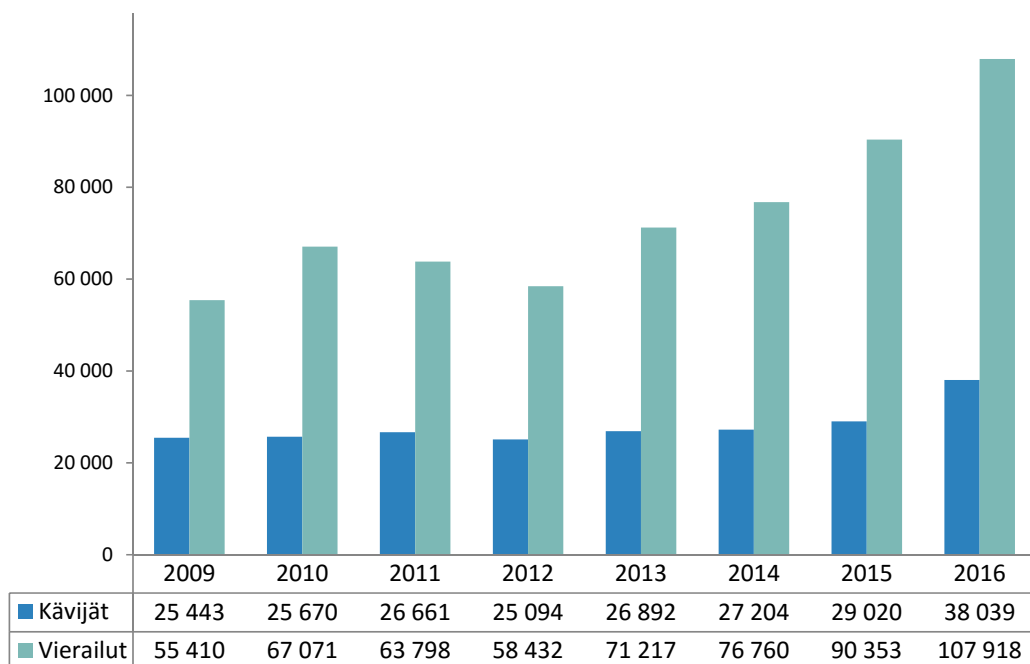
Verkkosivuilla korostuivat erityisesti lainsäädäntöhankeisiin taustatietoa tarjoavat LATI-tietopaketit. Uusia kirjoja esiteltiin viikoittain Suosittelemme-palvelussa. Poliittikaan ja oikeuteen liittyvää ajankohtais- ja taustatietoa nostettiin päivittäin esille kirjaston Twitter-tilissä (EdariFi). Sosiaalisessa mediassa panostettiin yhä enemmän visuaaliseen sisältötuotantoon, erityisesti videoihin. YouTubeen tallennettiin haastattelut kirjaston tutkijoista ja pitkäaikaisista asiakkaista sekä kirjaston viittomakielinen esittelyvideo.

Kirjasto osallistui myös eduskunnan verkkopalveluhankkeisiin ja sisältökokonaisuuksien suunnitteluun (Nuorten eduskunta, Suomi 100) ja avusti verkkopalveluiden teknisessä kehittämisessä.

Avoimen datan tuottaminen oli vuoden 2016 aikana kirjaston laajin yhteishanke eduskunnassa. Hankkeen tarkoituksena on tuottaa palvelu, josta käyttäjät voivat hakea avoimen datan muodossa valtiopäiväasiakirjoja, kansanedustajien tietoja sekä poissaolo- ja äänestystietoja. Palvelu rajattiin hankkeessa kuluvan vaalikauden aikaisiin valtiopäiväasiakirjoihin. Palvelu avataan vuonna 2017 ja sitä kehitetään seuraavien vuosien aikana.

Kirjaston asiakkaat käyttävät Selma-kokoelmatietokantaa heitä kiinnostavien julkaisujen etsimiseen ja paikantamiseen sekä lainojensa uusintaan ja varauksien tekemiseen. Vuodesta 2009 lähtien tilastoja tarkastellen Selman verkkokäyttö näyttää jatkuvasti kasvaneen - kävijämäärät ja sivustolla vierailut ovat lisääntyneet erityisesti vuoden 2016 aikana.

Kirjaston kokoelmatietokanta Selman kävijämäärät 2009—2016

Selma-kokoelmatietokannan taustalla toimiva Voyager-kirjastojärjestelmä päivitettiin vuoden lopulla. Kirjastojärjestelmän elinkaari on loppuvaiheessa ja uuden järjestelmän käyttöönottoa suunnitellaan vuodelle 2018.

Kirjaston uusi hanke on liittyä kirjastojen, arkistojen ja museoiden yhteiseen FINNA-käyttöliittymään. Käyttöönottoa valmisteltiin kertomusvuoden aikana sopimusneuvotteluissa ja osallistumalla käyttöönottoon liittyvään koulutukseen.

4 Kokoelmatyö

Kokoelmien saavutettavuutta edistettiin parantamalla valtiopäiväasiakirjakokoelman kuvailutieto- ja Selma-kokoelmatietokannassa. Myös aineiston sijoittelun perustana olevaa Signum-käsikirjaa täydennettiin.

Kokoelmat 31.12.2016	
- painetut monografiat	305 500 nidettä
- monografianimekkeitä	279 500 nimekettä
- painetut kausijulkaisut	n. 222 000 nidettä/vuosikertaa
- mikromuotoinen aineisto	n. 157 000 korttia/filmiä
Saapuvia aikakaus- ja sanomalehtiä	
- ostettuja, painettuja	442 nimekettä
- elektronisia	3 200 nimekettä
Kartunta	
Painetut monografiat	1 997 nidettä
- joista ostettuja	1 422 nidettä
Painetut kausijulkaisut	2 128 vuosikertaa
- joista ostettuja	940 vuosikertaa
Poistot	
- painetut monografiat	1 295 nidettä
- painetut kausijulkaisut	1 230 vuosikertaa
Aineiston hankintaan käytetty	483 000 euroa

Painetun aineiston hankintamäärä laski, erityisesti ilmaisen ja ulkomaisen aineiston osalta. Lisääntynyt verkkojulkaiseminen on arvattavasti tapahtuneen taustalla. Ulkomaista kirja-aineistoa hankittiin kotimaista enemmän. Painetuttujen kausijulkaisujen määrä laski kertomusvuonna aikaisempaa jyrkemmin. Aineiston poistomäärät olivat hyviä.

Kirjastoaineistojen RDA-kuvailusäännöt (Resource Description and Access) otettiin kertomusvuonna käyttöön luetteloinnissa. RDA uudistaa kuvailutyön huomioiden moniulotteiset tietoaineistot. Se parantaa metatietojen yhteistoimivuutta ja linkitettävyyttä kansainvälisesti sekä ohjaa kohti nyky-aikaisempaa kuvailuympäristöä.

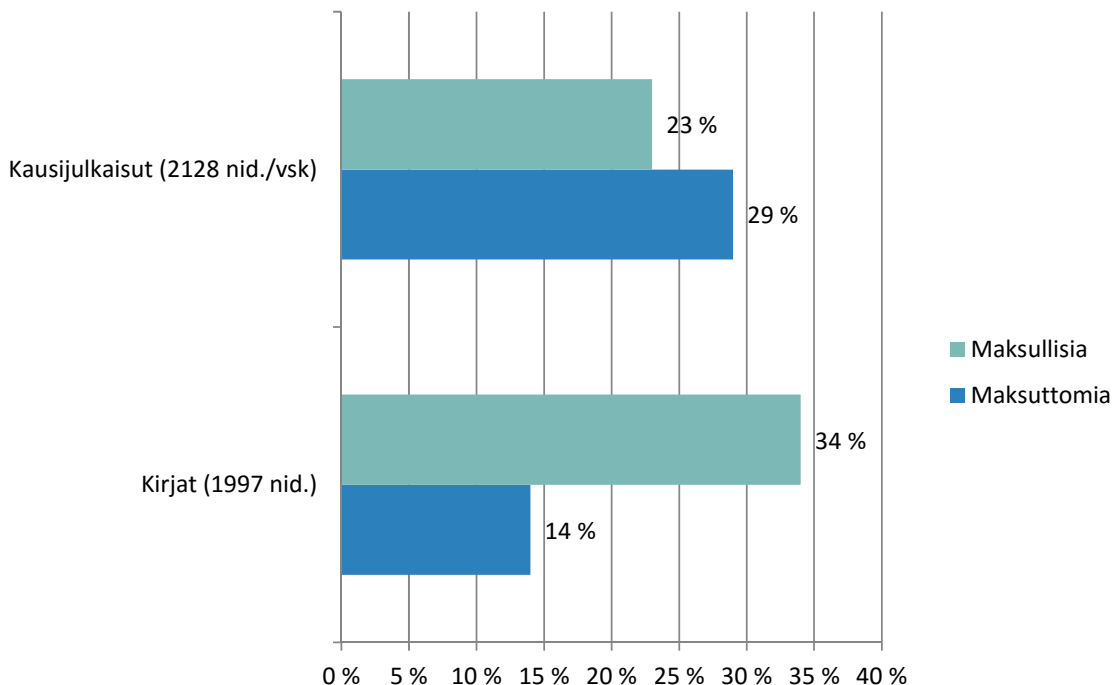
Kirjaston Selma-tietokannassa olevien tietueiden määrä oli vuoden lopussa noin 322 000. Monografioiden ja kausijulkaisujen lisäksi kirjastotietokantaan luetteloiitiin 712 pääasiassa kotimaista oikeudellista aikakauslehti- ja monografia-artikkelia. Alkuperäisluettelointien prosentuaalinen osuus suhteessa muista tietokannoista poimittuihin tietueisiin oli hiukan alle 60 %.

Elektronisten aikakaus- ja sanomalehtien määrä oli kertomusvuonna noin 3 200 nimekettä. Uutena aineistona kirjaston asiakkaille tarjottiin Verkkokirjahylly, joka sisältää etupäässä kotimaisia juridisia sähkökirjoja. Kirjaston Selma-tietokantaan luetteloitujen sähköisessä muodossa olevien kirjojen tai artikkelien määrä nousi 3 274:ään, kun mm. Verkkokirjahyllyn sähköinen kirjatarjonta luetteloitiin Selmaan.

Eduskunnan käyttöön hankittiin virkamiesten ja valiokuntien käsikirjastoihin 414 nidettä sekä lukutiloihin ja yksiköihin 451 kotimaista ja 61 ulkomaista lehteä.

Käsikirjastoista palautunutta ja kansanedustajien työhuoneistaan poistamaa aineistoa liitettiin kirjaston kokoelmiin, lähetettiin Varastokirjastoon tai tarjottiin kirjaston asiakkaille poistettujen kirjojen ohessa. Sidottujen valtiopäiväasiakirjojen varastosta jaettiin niteitä eduskuntaan sekä kirjaston kanssa vaihtosuhteissa oleville kirjastoille. Yhteistyö kansainvälisten järjestöjen ja muiden yhteistyökumppanien kanssa kokoelmatyössä sujui kertomusvuonna edellisvuosien tapaan hyvin.

Julkaisujen hankinta 2016 (4125 nidettä tai vuosikertaa)

5 Eduskunnan arkisto

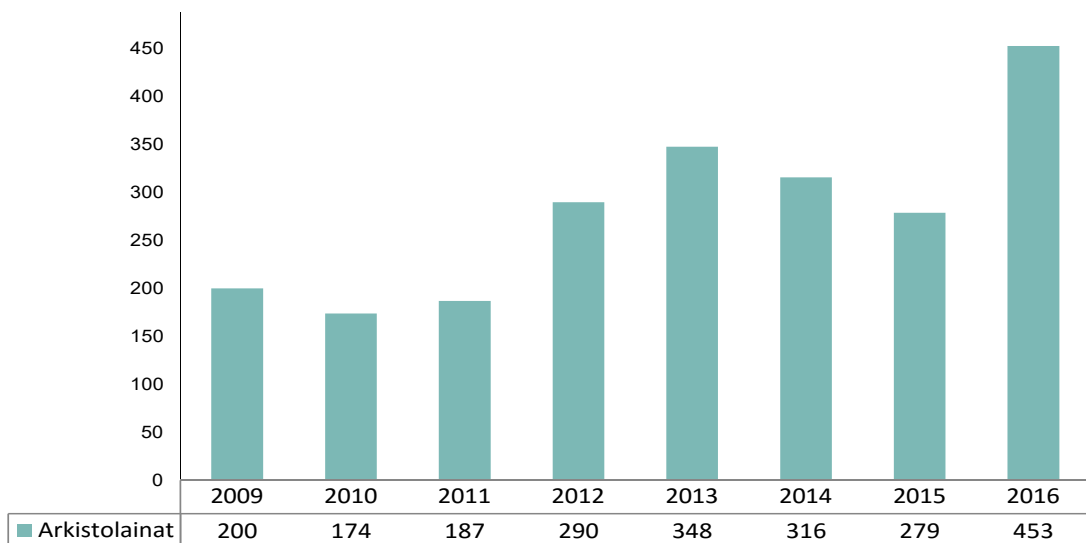
Kertomusvuonna merkittävimmät muutokset arkiston toiminnassa olivat arkistolainojen määrän kasvu 40 % , annettujen asiakirjakopioiden määrän lasku 20 % ja sähköisesti toimitettujen asiakirjojen sivumäärän kasvu 8 %. Vuoden aikana kuvautettiin mikrofilmille 54 010 sivua ja CD-Romeille skannattiin 52 226 sivua.

Osana Eduksi-hanketta arkiston johdolla valmisteltiin sähköisen asiankäsittelyn edellyttämä tiedonohjaussuunnitelma. Eduskunnan pääsihteeri vahvisti 6.6.2016 tiedonohjaussuunnitelmaan sisältyvät valtiosääntöisen toiminnan asiakirjojen säilytysajat.

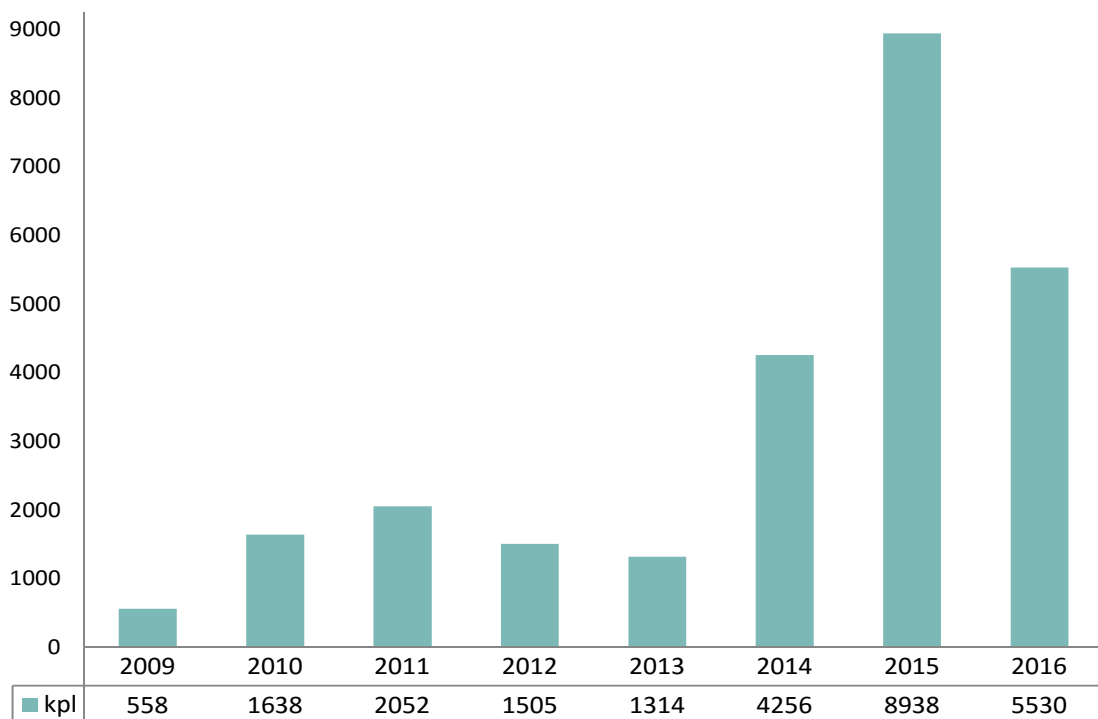
Kirjaamon toiminnan kehittämisen painopistealueena oli kirjatun aineiston arkistointi. Eduskunnan kanslian toimintakäytännöt ovat muuttuneet usealta asiakirjahallintoon vaikuttavan asian osalta ja kirjaamon toiminnassa ne on huomioitava. Vuonna 2016 diaariin avattiin uusia asioita 1 021 kappaletta ja välitoimenpidekirjauksia tehtiin 4 982 kappaletta. Toimenpiteitä diaarin merkittiin keskimäärin 28 kappaletta jokaisena työpäivänä. Luvut ovat lähes tarkalleen vuoden 2015 tasolla.

Arkistolainat	453 käyttökertaa, joista 43 virkalainaa
Annetut kopiot	2 145
- näistä eduskunnalle	1 737
- eduskunnan ulkopuolisille	408
Lähetetyt sähköiset tiedostot	363 kappaletta, joissa 6819 sivua
Arkistosiirrot	659 yksikköä
Arkiston tiedonhaut	339
- näistä eduskunnalle	180
- eduskunnan ulkopuolisille	159
Arkistoon liittyvä ohjaus ja neuvonta	183
Arkiston esittelyt	6 tilaisuutta, osallistujia 37
Avaukset diaariin	1 021
Välitoimenpiteet diaariin	4 982
Valokuviin liittyviä diarioituja sopimuksia	6
Kuva-arkisto	222 169 valokuvaa
- paperikuvia	16 554
- dioja ja negatiiveja	56 356
- digikuvia CD-levyllä	88 007
- Cumuluksen digitaalisessa kuvat -tietokannassa	49 101
- AutoCatalog-tietokannassa	12 151
Kuvalainat yhteensä	5 530
- sisäiset	3 443
- ulkoiset	2 087
Valokuviin liittyvät neuvonta- ja tietopalvelutehtävät	156
- joista eduskunnalle	95
- eduskunnan ulkopuolisille	61
Flickriin viedyt kuvat	316, katseluita 247 554
Julkinen kuvapalvelu	
esikatseluita	4 847
ladattuja kuvia	1 810
Kuvaus- ja videointitilaisuuksia	213 +14

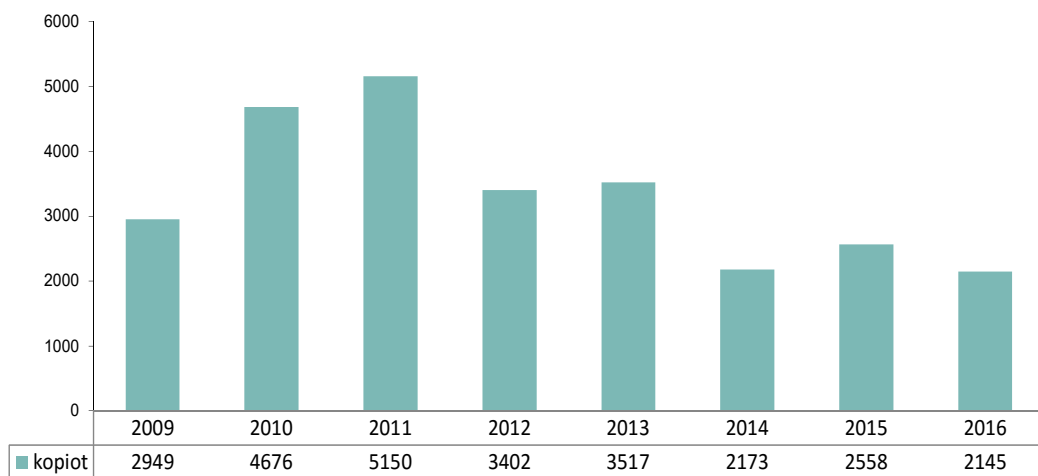
Arkistolainat 2009—2016

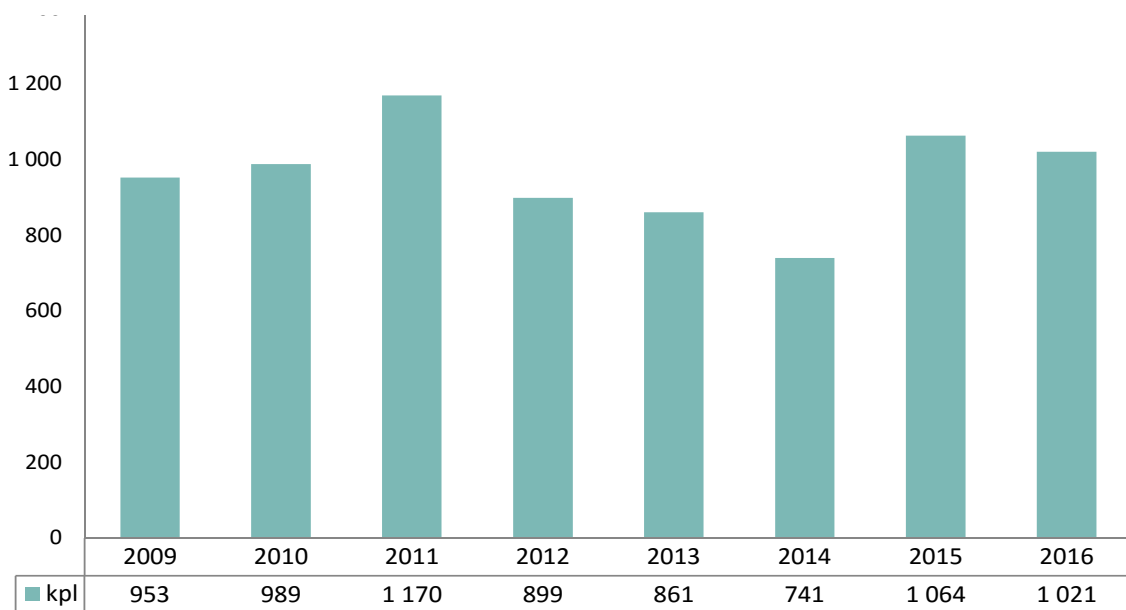
Kuvalainojen määrä 2009—2016

Arkistosta annetut kopiot 2009—2016

Diaariin avattujen asioiden määrä 2009—2016

Kuva-arkiston toiminnan painopiste oli kuvienhallintajärjestelmän versiopäivitys. Versiopäivitys mahdollistaa muun muassa eduskunnan sisäisen kuvapalvelun uudistamisen sekä videomateriaalin hallinnan. Kuvalainoja pyydettiin vuonna 2016 yhteensä 5 530 kappaletta.

Kuva-arkiston sisällön käyttöä on helpotettu tarjoamalla kansanedustajien kuvia suoraan eduskunnan verkkosivuilta ja yhteisöpalvelusivusto Flickristä. Näitä kuvalainoja ei voida tilastoida. Kertomusvuonna kuvaajalla oli 211 kuvaustoimeksiantoa sekä 14 videokuvauskertaa.

Kuvassa vasemmalla veteraaniedustaja Olli Nepponen, selin haastattelija Mikko Laakso.

Veteraanikansanedustajien muistitietoarkistoon tehtiin kertomusvuonna 12 uutta veteraanikansanedustaja-haastattelua sekä yhden eläkkeelle jääneen virkamiehen haastattelu. Haastattelujen keskiarvopituus oli 7 tuntia ja 54 minuuttia ja sisältö 165 tekstisivua.

Veteraanikansanedustajien muistitietoarkistoon on tallennettu yhteensä 404 haastattelua, joista tutkijoiden käyttöön on saatu purettua 395 haastattelua. Kertomusvuonna haastatteluja hyödynsi tieteelliseen käyttöön 18 tutkijaa. Ensimmäistä kertaa tutkija hyödynsi myös ääninauhoja litteroitujen haastatteluiden rinnalla. Veteraanikansanedustajan muistitietoarkiston aineistot saivat ansaittua huomiota Erkkä Railon, Mari K. Niemen, Ville Pitkäsén ja Sini Ruohosen teoksessa *Kamppailu vallasta - Eduskuntavaalikampanjat 1945—2015*.

Eduskunnan kirjaston kertomuksen käsittelyn yhteydessä on täysistunnossa noussut useaan otteeseen esille ehdotus myös kaikkein pitkäaikaisempien istuvien kansanedustajien muistitieto-haastatteluista. Eduskunnan kirjaston hallitus päätti 26.10.2016, että jatkossa veteraanikansanedustajien muistitietoarkistoon voidaan tallentaa myös istuvien kansanedustajien haastatteluja, jotka ”aloitetaan pitkäaikaisemmista edustajista, tutkijan harkinnan mukaan, ottaen huomioon myös haastatteluihin käytössä olevat resurssit”.

6 Kirjaston muu asiakastoiminta

Näyttelyt

Kirjastossa järjestettiin vuoden aikana viisi näyttelyä. Mieleenpainuvien niistä oli Viimeiseen mieheen — Till siste man -valokuvateos, joka on tehty sotiemme veteraanien kunnioittamiseksi ja muistamiseksi. Puhemiehen avaama näyttely sai näkyvyyttä MTV3:n ja Ylen ruotsinkielisissä uutisissa. Näyttely oli esillä 9.3.–15.4.

Tammikuussa kirjasto kokosi pienimuotoisen näyttelyn Suomen liittymisestä Pohjoismaiden neuvostoon 60 vuotta sitten. Tampereella pakolaislasten kanssa toteutettu taideprojekti esittäytyi Matkalla pakolaisena -näyttelynä 24.5.–8.6. Syksyllä kirjastossa oli esillä merkkivuotta juhlistava Painovapaus 250 v. -näyttely 21.9.–15.10. Vuoden viimeisen, marraskuussa esillä olleen näyttelyn aiheena oli asunnottomuus. Kirkon vapaaehtoistyöntekijänä toimivan Johanna Kareen valokuvat esittelivät katujemme asunnottomat kulkijat. Näyttely Katuvarpuset - Street sparrows muistutti myös suvaitsevaisuudesta.

Kirjaston henkilökunta kerää aina näyttelyjen yhteyteen kirjaston kokoelmista näyttelyn aiheeseen sopivaa, ajankohtaista lainattavaa aineistoa.

Kirjaston ja arkiston esittelyt

Kertomusvuonna kirjastoon, arkistoon ja niiden palveluihin tutustui 27 ryhmää, joissa oli yhteensä noin 390 henkilöä. Vierailijoita oli muun muassa Maanpuolustuskorkeakoulusta, Aalto-yliopistosta, Helsingin yliopistosta, Kirkkohallituksesta ja Kuntaliitosta. Kirjastossa järjestettävät eduskunnan näyttelyt houkuttelevat paikalle myös kirjastosta kiinnostuneita henkilöitä. Esimerkiksi kun ryhmä kaupunkitutkijoita kävi tutustumassa näyttelyyn, saivat he samalla opastuksen kirjaston tarjoamista palveluista tutkijoille.

Muut asiakastapahtumat

Kirjasto osallistui näytteilleasettajana Helsingin yliopiston avajaiskarnevaaleihin 5.9. ja oli yhdessä eduskuntatiedotuksen kanssa Helsingin kirjamesseilla 27.–30.10.

Kirjaston glögejä vietettiin 13.12. Valon päivää vietettiin jazz-teemalla. Paikalle saapui suuri määrä kirjaston ystäviä. Musiikista vastasivat Claes Andersson ja Pentti Mutikainen.

Eduskunnan puhemies Maria Lohela avasi Viimeiseen mieheen -näyttelyn 9.3. Valokuvaaja Kari Ahonen ja Kaunialan sairaalan projektikoordinaattori Kirsti Virta kuvan keskellä, kunniavieraiden takana.

Kirjaston hallituksen puheenjohtaja kansanedustaja Pauli Kiuru isännöi Kaunialan sairaalan veteraaniryhmän vierailua kirjastoon.

Kirjaston tietopalvelusihteeri Lassi Kämäri tapalee jazzin säveliä ennen kirjaston glögejä.

Vauhdissa Claes Andersson ja Pentti Mutikainen.

7 Toiminta Eduskunnan kirjaston asiantuntijuusalueilla

Eduskuntatieto

Eduskunnan verkkopalvelut ja niihin liittyvät hakutoiminnot uudistuivat vuonna 2015. Uudistus näkyi edelleen kirjaston vuoden 2016 tietopalvelupyynnöissä. Suuri osa pyynnöistä liittyi valtiopäiväasioiden ja -asiakirjojen hakutapoihin ja näiden aineistojen saatavuuteen. Myös hakukoulu-
tuksille ilmeni edelleen paljon tarvetta ja niitä järjestettiin runsaasti sekä eduskunnassa että eduskunnan ulkopuolella, mm. ministeriöissä.

Eduskuntatiedon johtava tietoasiantuntija vastaa Eduskuntasanaston ylläpidosta ja päivityksestä. Sanasto sisältää eduskuntaan, sen toimintaan, organisaatioon ja toimintaympäristöön liittyvän keskeisen käsitteistön. Sanastoon lisätään uusia eduskuntatyöhön liittyviä käsitteitä. Lisäksi sanastossa olevia käsitteitä ja selitteitä päivitetään tarpeen mukaan. Työ on jatkuvaa.

Nuorten parlamentti -toiminnan koordinointi eduskunnassa kuuluu eduskuntatiedon johtavan tietoasiantuntijan tehtäviin. Toiminnan kehittäminen, suunnittelu ja toteutus tapahtuvat hyvässä yhteistyössä Kehittämiskeskus Opinkirjon kanssa. Kertomusvuoden lopussa eduskunnan ja Opinkirjon välinen yhteistyömuistio päivitettiin tulevaa kautta 2017–2020 varten.

Nuorten parlamentin istuntopäivä järjestettiin vuonna 2016 jo kymmenennen kerran. Istunto pidetään joka toinen vuosi. 15.4.2016 järjestettyyn istuntopäivään osallistui 199 oppilasedustajaa, 101 toimittajaoppilasta ja 109 opettajaa 109 yläkoulusta eri puolelta Suomea. Eduskuntatalon peruskorjauksen vuoksi Nuorten parlamentin täysistunto kokoontui väistötiloissa Sibelius-Akatemian talon istuntosalissa ja muu päivän ohjelma oli järjestetty eduskunnan Pikkuparlamentissa.

Johtava tietoasiantuntija tuottaa myös sisältöä Nuorten eduskunta -verkkosivustoon, koska Nuorten parlamentti -sivut ovat osa kyseistä sivustoa.

Nuorten parlamentin istunto 15.4.2016

Oikeudellinen tieto

Kirjaston kokoelmassa kotimainen oikeudellinen kirjallisuus on kaikkein käytetyintä aineistoa. Tilastoista nähdään, että lainatuin ja varatuin kirja on Antero Jyrängin ja Jaakko Husan kirjoittama Valtiosääntöoikeus. Myös liki koko 20 suosituimman kirjan kärki on oikeudellisen tiedon aihealueelta.

Kirjaston oikeuskirjallisuuden valikoimaa laajennettiin kertomusvuonna hankkimalla asiakkaiden käyttöön Verkkokirjahylly, joka sisältää suuren määrän oikeudellisia sähkökirjoja.

Kirjaston laatimista ajankohtaisia lainsäädäntöhankkeita taustoittavista LATI-tietopaketeista on tullut muutamassa vuodessa suosittu oikeudellisen tiedon palvelu. Vuoden aikana julkaistiin 14 uutta tietopakettia, muun muassa kirjastolain uudistamisesta, hankintalain uudistamisesta ja perustulokokeilusta.

Kirjaston tarjoama avoin koulutus sisältää opetusta oikeudellisista tiedonlähteistä. Keskeisiä aiheita on säädöstiedonlähteet, lainsäädäntöprosessin tiedonlähteet ja EU:n oikeudelliset tietokannat. Kertomusvuonna johtava tietoasiantuntija piti esityksen Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Oikeustieteen termipankkia koskevassa seminaarissa.

Yhteiskuntatieto

Yhteiskunnalliseen tietoon liittyvät palvelut koostuvat koulutuksista, tiedonhauista sekä tietopaketeista, joissa on yhteiskunnallinen, poliittinen tai historiallinen ulottuvuus. Kirjaston yhteiskunnallisen tiedon kokoelma sisältää kirjallisuutta näiltä aihealueilta. Kokoelma on kattavin kansainvälisten järjestöjen (esim. YK, Kansainliitto, ILO) ja Eurooppa-tietouden saralla.

Kirjasto tarjosi yhteiskuntatiedon alalla kaikille avoimia koulutuksia EU-asioiden käsittelystä Suomessa sekä YK-tiedonlähteistä verkossa. Kirjaston tietoasiantuntijat tekivät vuoden kuluessa useita vaativia kansainvälisiä tiedonhakuja Valtiontalouden tarkastusviraston pyynnöstä.

Yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden 110-vuotisjuhliin toimitettiin historiallinen tietopaketti naisten äänioikeudesta. Se sai kirjaston Facebook-sivulla runsaasti huomiota - tavoitti 14 718 henkilöä ja jaettiin 99 kertaa. Tietopaketti käännettiin ruotsiksi ja englanniksi.

Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlien tapahtumien valmistelu alkoi hyvissä ajoin vuoden 2016 aikana. Heti tammikuussa 2017 avataan verkkonäyttely Tasavallan arvojohtajat – Wäinö Aaltosen veistossarjan tarinat, jonka lähtökohtana on ollut Aaltosen taideteos Työ ja tulevaisuus sekä sen ilmentämät arvot itsenäisessä Suomessa.

8 Kansainvälinen toiminta

Kirjaston henkilökunta osallistui kirjasto- ja arkistotoimintojen kattojärjestöjen kokouksiin. Kirjaston johtaja Erika Bergström matkusti elokuussa IFLAn parlamenttikirjastojen ja -tietopalveluiden jaoston kokoukseen ja seminaariin Washingtoniin. Johtava tietoasiantuntija Päivikki Karhula osallistui IFLAn sananvapauskomitean kokoukseen huhtikuussa Lontoossa ja piti siellä workshopin ja esitelmän aiheesta ”Privacy in Libraries”. Arkistopäällikkö Jari Suutari matkusti arkistoalan (ICA) kansainväliseen vuosikokoukseen, joka pidettiin Seoulissa, Etelä-Koreassa.

Syksyllä kirjasto sai vieraita Ruotsista. Ruotsin parlamentin arkisto tutustui arkiston, kirjaston, asiakirjatoimiston ja oikeusasiamiehen sähköisiin asiakirjatoimintoihin ja -hankkeisiin 21.–22.9. ja Ruotsin parlamenttikirjaston henkilökuntaa kävi tutustumassa kirjaston palveluihin 30.9. Lisäksi kirjastossa vieraili kaksi opiskelijaryhmää, yhteensä 79 henkilöä, Kazakstanissa sijaitsevasta Scandinavian Institute of Academic Mobility:stä.

Arkistopäällikkö Jari Suutarin kanssa ICA:n vuosikokouksessa Seoulissa

Kenth Sjöblom Kansallisarkistosta, Ritva Toivonen Affectosta ja Marie Pelkonen Kansallisarkistosta.

Vieraita Ruotsin parlamenttikirjastosta syyskuussa 2016. Vieraiden seurassa kirjaston johtaja Erika Bergström, tietoesiantuntija Marja Autio ja palvelujohtaja Antti Virrankoski.

Kirjaston henkilökunta osallistui vuoden aikana seuraaviin kansainvälisiin kokouksiin ja tapahtumiin:

Bergström	Access to and Re-use of EU legal information Conference	21.3.	Belgia
Karhula	IFLAN sananvapauskomitean kokous ja workshop	2.–5.4.	Iso-Britannia
Karjalainen Stenvall	ECPRD:n seminaari A digital facelift for parliaments	8.–10.6.	Saksa
Bergström	Pohjoismaisten parlamenttikirjastojen ylikirjastonhoitajien kokous	12.–14.6.	Tanska
Autio	International Association of Law Libraries -vuosikokous	31.7.– 4.8.	Iso-Britannia
Bergström	IFLAN parlamenttikirjastojen ja tietopalvelujen jaoston vuosikokous ja seminaari	8.–12.8.	USA
Suutari	ICA vuosikokous ja seminaari	3.–11.9.	Etelä-Korea
Virrankoski	Innovative services for Parliamentary Libraries, Research Services and Archives -seminaari	7.–9.9.	Norja
Kajava	12TH Nordic Resource Sharing, Reference and Collection Management -conference	12.–15.10.	Tanska

9 Henkilöstö

Kirjastossa työskenteli vuoden lopussa 38 henkilöä, kaikki vakituksessa virassa. Yksi henkilö oli osa-aikaeläkkeellä.

Kirjaston johtaja Pajula jäi virkavapaalle ja puhemies nimitti kirjaston oikeustieteen johtavan tietoasiantuntijan Bergströmin kirjaston johtajan määräaikaiseen virkaan 24.8. alkaen. Yhteiskuntatiedon johtava tietoasiantuntija Turja siirtyi 1.9. alkaen vuoden 2017 loppuun saakka puhemiehen erityisavustajaksi. Kirjaston tutkija Krekola valittiin hoitamaan hänen virkaansa 15.11. alkaen vuoden 2017 loppuun. Johtavan tietoasiantuntijan ja tutkijan virat olivat täyttämättä vuoden päättyessä.

Kirjaston palvelujohtajaksi nimitettiin 1.4. alkaen Antti Virrankoski. Verkkopalvelusihteeri Hilppa Haukka jäi eläkkeelle 30.3. Pääsihteeri myönsi verkkopalvelusihteeri Saija Auviselle eron virastaan 1.9.

Kirjastossa oli ensimmäistä kertaa henkilö työkokeiluissa. Hän työskenteli arkistossa kuusi kuukautta lähinnä aineistojen skannaustehtävissä. Työkokeilun tarkoituksena oli parantaa hänen osaamistaan ja vahvistaa hänen asemaansa työmarkkinoilla.

Kirjastossa työskenteli kesällä kolme korkeakouluharjoittelijaa kokoelma-, tietopalvelu- ja arkistotehtävissä. Kaikki osallistuivat myös asiakaspalvelutehtäviin. Kesän päättyessä pääsihteeri nimitti heidät vielä kahden kuukauden määräaikaisiin tietopalvelusihteerin virkoihin.

Lisäksi kirjastotyöhön tutustui aiempien vuosien tapaan useita TET-koululaisia.

Lokakuussa kirjaston henkilökunnalle välitettiin suru-uutinen. Kirjaston ylikirjastonhoitajana vuosina 1980–1993 toiminut Eeva-Maija Tammekann nukkui pois 12.10.

Kirjaston henkilökunta kartutti omaa osaamistaan muun muassa eduskunnan järjestämällä kielikursseilla, Kansalliskirjaston Finna-asiakasliittymän kursseilla, Kotuksen verkkoviestinnän kurssilla sekä arkistotoiminnan asiantuntijakoulutuksissa. Yksi henkilö suoritti oman työnsä ohessa videoeditoinnin ammattitutkintoon johtavaa koulutusta.

Henkilökunnan virkistyspäivää vietettiin ulkoillen Vallisaarella ja Suomenlinnassa – kehityspäivää Paasitornissa palvelustrategiaa ryhmätöiden kautta kehittäen. Henkilökunta kävi myös tutustumassa peruskorjattuun Kansalliskirjastoon.

Kirjaston henkilökuntaa kokeassa Vallisaarella.

Ja uutuuttaan kiiltävässä Kansalliskirjastossa.

Liite 1. Luottamustoimet ja työryhmä ym. jäsenyydet

Luottamustoimi/työryhmä ym. jäsenyydet eduskunnassa

Henkilö

Eduskunnan sisäinen tiedonohjaustyöryhmä	Suutari (pj), Ollilainen (siht.)
Eduskunnan tietoyhteiskuntaryhmä	Karhula
Eduskunnan teatteri- ja näytelmäkerho (TENÄ)	Peuhkurinen
Eduskuntasanaston ylläpitötyöryhmä	Hakala (pj.)
Eduskuntatutkimuksen keskuksen johtoryhmä	Krekola (varajäsen)
Eduskunnan ammattiosaston EMO:n hallitus	Kurtti, Kämäri (varajäseniä)
Eduskunnan virkamiesyhdistyksen EVY:n hallitus	Turja
Eduskunnan työsuojelutoimikunta	Turja
Eduskunnan kirjaston hallitus	Kajava, Rajala (varajäsen)
Nuorten parlamentin työryhmä	Hakala (pj.), Krekola

Luottamustoimi/työryhmä ym. jäsenyydet kirjasto- ja arkistoalan valtakunnallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä

Henkilö

Arkistoyhdistyksen hallitus	Suutari
Kansainvälisen kirjastojärjestöjen liiton IFLAn FAIFE-komitea	Karhula
Kirjastokaistan toimitus	Karhula
Signumin päätoimittaja	Karhula
Suomen tieteellisen kirjastoseuran Informaatiolukutaito -työryhmä	Korkeila
Suomen tieteellinen kirjastoseura, hallitus	Virrankoski
Suomen tieteellinen kirjastoseura, Aineiston saatavuus -työryhmä	Virrankoski (pj.)
Uuden kirjastojärjestelmän hankinnan projektiryhmä	Karhula
Tieteellisten kirjastojen palvelupäälliköiden verkosto	Virrankoski
Voyager-työryhmä (Kumea)	Uurasjärvi
Yhteiskunnallisen arkistosäätöön hallitus	Krekola
Yhteiskunnallisen tiedon kirjastoverkosto	Korkeila
Yleisen suomalaisen asiasanaston ylläpitötyöryhmä	Peuhkurinen

Liite 2. Kunniamerkit ja muut tunnustukset kirjaston henkilökunnalle 2016

Puhemiehen ehdotuksesta eduskuntaan myönnetyt kunniamerkit

Suomen Valkoisen Ruusun ritarimerkki

Suomen Leijonan ansioristi

Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitalin kultaristein

Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali

johtava tietoasiantuntija Päivikki Karhula

verkkopalveluasiantuntija Jani Stenvall

tietopalvelusihteeri Satu Saarikivi

tietopalvelusihteeri Raija Hietala

Kuvassa Päivikki Karhula, Jani Stenvall ja Satu Saarikivi.

Tasavallan presidentin myöntämä valtion virka-ansiomerkki 30 vuoden virkapalvelusta

informaatikko Päivi Erkkilä

tietoasiantuntija Sirkka-Liisa Korkeila

informaatikko Tuula Kurtti

tietopalvelusihteeri Lassi Kämäri

Eduskuntamitali 15 vuoden palvelusta

johtava tietoasiantuntija Päivikki Karhula

Lisäksi Päivikki Karhulalle, joka toimi Suomen tieteellisen kirjastoseuran jäsenlehden Signumin päätoimittajana, myönnettiin Suomen tieteellisen kirjastoseuran syyskokouksessa 18.11.2016 Tieteen juhlamitali pitkäaikaisesta työstä seuran hyväksi.

Liite 3. Julkaisut 2016

[Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2015](#). Helsinki 2016, 32 s.

Ekholm, Kai & Karhula, Päivikki & Olkkonen, Tuomo, [Tiellä sananvapauteen - suomalaisen sananvapauden ja sensuurin muistikirja](#). Helsinki 2016. Verkkokirja.

Karhula, Päivikki, [Sanan valta](#). Signum (2016):1, s. 3–4.

Laitinen, Mirja & Laaksovirta Tuula H. & Karhula, Päivikki, Eeva-Maija Tammekann: in memoriam. Signum (2016):4, s. 14–15.

Krekola, Joni, [Millainen on sinun eduskuntasi?](#) Kleio (2016):1, s. 52–53.

[Luettelo kirjastoon vuonna 2016 tulevista aikakaus- ja sanomalehdistä = Förteckning över bibliotekets tidskrifter och tidningar år 2016](#). Helsinki, 2016. 16 s.

[Parlamenttikirjasto – eduskunnan kirjaston blogi](#) (perustettu 24.7.2007)

[Riksdagsbibliotekets berättelse för 2015](#). Helsingfors 2016, 33 s.

Suosittelomme: tietokirjoja. Vastaava toimittaja: Päivi Erkkilä. Tiedot valikoiduista julkaisuista ja artikkeleista eduskunnan intranetissä.

Virrankoski, Antti, [Kaukopalvelusta kohti yhtä kokoelmaa](#). Signum (2016):1, s. 8–10.

Kertomuksen kuvat: Hanne Salonen, Heikki Rajala, Jari Suutari ja Arja Bellinger
Kertomuksen toimitus ja taitto: Arja Bellinger

